

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

september 2024

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 70 80 24 50
Mail indfoedsret@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2024 - 13023
Akt-id 2797001

Indfødsretsudvalget har den 23. august 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 227 (Alm. del) efter ønske fra Rosa Lund (EL) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 227:

Vil ministeren vurdere, om et afslag i at give dispensation i sag nr. 17 på dispensationsliste 15, lov I 2024/2025 (IFU alm. del – bilag 187) ville stride mod Danmarks forpligtelser i forhold til Handicapkonventionen?

Svar:

1. Det følger af grundlovens § 44, stk. 1, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov (naturalisation). Det er således Folketinget, der ved lov tildeler dansk indfødsret.

Beslutningen om, hvorvidt en ansøger skal meddeles dispensation fra betingelser i cirkulæreskrivelsen, træffes af Folketingets Indfødsretsudvalg. Det betyder, at det er Indfødsretsudvalget, der foretager den retlige vurdering af sagen.

Det fremgår af præmisserne til Højesterets dom af 13. september 2013 (gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2013, s. 3328-3336) bl.a., at Danmark har påtaget sig en række folkeretlige forpligtelser, som forudsættes efterlevet ved Folketingets udøvelse af skønnet over, om dansk statsborgerskab skal meddeles en ansøger.

Folketinget forudsættes således at efterleve Danmarks internationale forpligtelser, herunder FN's konvention af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap (handicapkonventionen), i forbindelse med behandling af sager om meddelelse af dansk indfødsret.

2. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan oplyse, at handicapkonventionen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at handicappede personer kan nyde rettigheder på lige fod med andre, uanset at de pågældende har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som hindrer de pågældende i at opfylde en eller flere betingelser for erhvervelse af dansk indfødsret.

Handicapkonventionens artikel 5 indeholder således et generelt forbud mod enhver form for diskrimination af personer med langvarige funktionsnedsættelser, og artikel 18 forpligter medlemsstaterne til bl.a. at anerkende retten for personer med handicap til statsborgerskab på lige fod med andre.

Handicapkonventionens artikel 5 og 18 indeholder alene en ret for personer med handicap, der er omfattet af konventionen, til på lige fod med andre at erhverve statsborgerskab. De omfattede personer har derimod ikke et retskrav på erhvervelse af statsborgerskab.

Handicapkonventionen er ikke til hinder for, at der i forbindelse med en ansøgning om dansk indfødsret som udgangspunkt kan stilles de samme betingelser over for personer, der er omfattet af konventionen, som der stilles over for personer, der ikke er omfattet af konventionen. De betingelser, der stilles, må dog ikke udgøre diskrimination i forhold til personer omfattet af konventionen.

I det omfang en person er omfattet af handicapkonventionens anvendelsesområde, og betingelserne for erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation – sammenholdt med handicappet – udgør en barriere for, at den pågældende kan opnå statsborgerret, skal der være mulighed for dispensation fra disse betingelser.

Det bemærkes endvidere, at en ansøger, der ikke er blevet medtaget i en lov om indfødsret, ved domstolene kan få prøvet, om folkeretlige forpligtelser, herunder handicapkonventionen, er krænket, og om ansøgeren i den anledning har krav på erstatning eller godtgørelse.

3. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan endvidere oplyse, at det fremgår af § 23, stk. 1, i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, at det er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren er selvforsørgende. Det indebærer, at ansøgeren ikke må have modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven inden for de seneste 2 år forud for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det fremgår videre af cirkulæreskrivelsens § 23, stk. 2, at i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse må ansøgeren i de seneste 5 år ikke have modtaget den i stk. 1 nævnte offentlige hjælp i en periode på sammenlagt mere end 4 måneder.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan hertil oplyse, at kontanthjælp udbetales efter lov om aktiv socialpolitik. Kontanthjælp er dermed til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan endvidere oplyse, at ledighedsydelse, som gives til personer, der er visiteret til fleksjob, ligeledes udbetales efter lov om aktiv socialpolitik. Ledighedsydelse er dermed til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23.

Ministeriet forelægger imidlertid efter fast praksis sager, hvor en ansøger har modtaget ydelser, der efter cirkulæreskrivelsens § 23 er til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, og hvor ansøgeren har godtgjort, at ansøgeren som følge af dokumenteret sygdom (langvarig funktionsnedsættelse) ikke opfylder selvforsørgelseskravet, for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der på grund af ansøgerens funktionsnedsættelse kan dispenseres fra kravet om selvforsørgelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23. Forelæggelse sker i den forbindelse efter cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1.

4. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan yderligere oplyse, at Vestre Landsret ved dom af 7. februar 2020 har taget stilling til betydningen af udbetalt ledighedsydelse i en konkret indfødsretssag. Ministeriet har tidligere oversendt en orientering om dommen til Folketingets Indfødsretsudvalg, jf. IFU (Alm. del) bilag 120 2019-20. Det fremgår af dommen bl.a., at Vestre Landsret i sin begrundelse bl.a. har anført, at sagsøgeren på baggrund af sit handicap – det var lagt til grund i landsretten, at sagsøger på tidspunktet for Indfødsretsudvalgets beslutning var handicappet – alene var i stand til at arbejde i et fleksjob, og at han dermed i tilfælde af uforskyldt ledighed ikke var berettiget til at opnå arbejdsløshedsdagpenge, uanset om han havde været medlem af en arbejdsløshedskasse. I modsætning hertil ville en person uden handicap, der var i arbejde, have været berettiget til at modtage arbejdsløshedsdagpenge ved uforskyldt arbejdsløshed, såfremt personen var medlem af en arbejdsløshedskasse, hvilket ikke havde været til hinder for dansk indfødsret. Landsretten fandt på den baggrund, at sagsøgeren indirekte blev forskelsbehandlet som følge af sit handicap i forhold til personer uden handicap, og at forskelsbehandlingen ikke kunne anses for objektivt og rimeligt begrundet, og den derfor var i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 14 og FN's Handicapkonventions artikel 18.

5. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan om den konkrete sag, som spørgsmålet vedrører, oplyse, at ansøgeren ikke opfylder kravet om selvforsørgelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23, stk. 2 i, idet ansøgeren har modtaget ydelser efter lov om aktiv socialpolitik (kontanthjælp og ledighedsydelse) i følgende perioder: fra den 1. oktober 2019 til den 31. maj 2020 (kontanthjælp), fra den 1. juni 2020 til den 30. september 2020 (ledighedsydelse) og fra den 1. juni 2021 til den 31. juli 2021 (ledighedsydelse).

Ansøgeren er tilkendt fleksjob med virkning fra den 1. juni 2020.

Det fremgår af den til sagen fremlagte lægerklæring af 24. maj 2022 bl.a., at ansøgeren lider af smerter i venstre ben efter traume, hælsporer på begge fødder, migræne, posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD), inkontinens, smerter i venstre arm efter skud, lændesmerter, smerter i mave, smerter i ar efter mange kejsersnit, smerter i ar efter kolecystektomi og D-vitaminmangel. Det fremgår endvidere, at ansøgeren "fik kontanthjælp i forbindelse med forbindelse med jobafklaring, da hun pga. sygdom ikke kunne forsørge sig selv."

Det fremgår yderligere af sagen, at ansøgeren opfylder cirkulæreskrivelsens øvrige betingelser.

Sagen har været forelagt for Indfødsretsudvalget efter fast praksis, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der på grund af ansøgerens funktionsnedsættelse kan dispenseres fra kravet om selvforsørgelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23.

6. Det er en forudsætning for at kunne foretage den i spørgsmålet anmodede vurdering, at der tages stilling til, hvilke faktiske oplysninger der kan lægges til grund i sagen.

Det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen bl.a., at ansøgeren lider af smerter i venstre ben efter traume, hælsporer på begge fødder, migræne, posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD), inkontinens, smerter i venstre arm efter skud, lændesmerter, smerter i mave, smerter i ar efter mange kejsersnit, smerter i ar efter kolecystektomi og D-vitaminmangel. Endvidere fremgår det, at ansøgeren er tilkendt fleksjob. Udlændinge- og Integrationsministeriet lægger på den baggrund til grund, at ansøgeren har en langvarig funktionsnedsættelse, og at ansøgeren derfor er omfattet af handicapkonventionen.

For så vidt angår den udbetalte kontanthjælp bemærkes, at det fremgår af den til sagen fremlagte lægeerklæring, at ansøgeren fik kontanthjælp i forbindelse med jobafklaring, da hun pga. sygdom ikke kunne forsørge sig selv.

Ansøgeren er efter periode, hvor ansøger modtog kontanthjælp, tilkendt fleksjob. Det lægges til grund, at ansøgeren herefter som følge af sin langvarige funktionsnedsættelse alene er i stand til at arbejde i et fleksjob. Det betyder, at ansøgeren i tilfælde af uforskyldt ledighed ikke er berettiget til at opnå arbejdsløshedsdagpenge, uanset om ansøgeren er medlem af en arbejdsløshedskasse. Ansøgeren har som følge heraf modtaget ledighedsydelse i to perioder og opfylder dermed ikke selvforsørgelseskravet efter cirkulæreskrivelsens § 23. I modsætning hertil vil en person uden en langvarig funktionsnedsættelse, der er i arbejde, være berettiget til at modtage arbejdsløshedsdagpenge ved uforskyldt arbejdsløshed, såfremt personen er medlem af en arbejdsløshedskasse. En person vil i et sådant tilfælde opfylde selvforsørgelseskravet efter cirkulæreskrivelsens § 23.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at faktum i den konkrete sag sammenholdt med domspraksis vedrørende betydningen af udbetalt ledighedsydelse i en konkret indfødsretssag, jf. ovennævnte dom af 7. februar 2020 fra Vestre Landsret, peger i retning af, at domstolene i den konkrete sag ville komme frem til, at et afslag på dispensation fra selvforsørgelseskravet, jf. cirkulæreskrivelsens § 23, vil være indirekte forskelsbehandling som følge af ansøgerens handicap i forhold til personer uden handicap, og at en sådan forskelsbehandling ikke vil kunne anses for objektivt og rimeligt begrundet.

Kaare Dybvad Bek

/

Christine V. Johansen